

Rekenhof

Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2022 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

De algemene vergadering van het Rekenhof keurde dit verslag goed op 14 juni 2022.

Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2022 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Voorwoord

Op grond van artikel 29 van de ordonnantie van 21 november 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle (OBBC) bezorgt het Rekenhof aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn bevindingen en commentaar die voortvloeien uit het onderzoek van de ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen 2022.

Het Rekenhof heeft dit ontwerp onderzocht en heeft zich daarbij meer bepaald gebaseerd op de bij de verantwoording gevoegde begrotingsfiche voor de diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (DVC). Die informatie werd op 30 mei aan het Rekenhof bezorgd. Het Rekenhof wijst er in dat verband op dat er voor de Bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag (Iriscare), VZW Bruss'help en VZW New Samusocial geen begrotingsfiches ter verantwoording zijn toegevoegd.

Het Rekenhof kon voor het begrotingsonderzoek geen gebruik maken van vergelijkende cijfers uit de algemene rekeningen. Niettegenstaande de GGC in artikel 6 van het beschikking gedeelte van het ontwerp houdende aanpassing van de uitgavenbegroting 2022 de consolidatieverplichting met de autonome bestuursinstellingen opheft voor de rekeningen 2022, dienen de geconsolideerde algemene rekeningen voor 2019, 2020 en 2021 van de entiteit nog aan het Rekenhof te worden overgemaakt, evenals de algemene rekeningen voor 2020 en 2021 van de VZW's Bruss'help en New Samusocial. Wat de VZW Bruss'help en de VZW New Samusocial betreft, heeft het Rekenhof zich beperkt tot het afstemmen van de verkregen dotaties van de DVC.

In dit verslag is ook de informatie verwerkt die de overheid en de ministeriële kabinetten meedeelden naar aanleiding van vragen die het Rekenhof hen heeft gesteld.

INHOUD

Hoofdstuk 1	4
Begrotingsnorm en -traject	4
1.1 Europese context	4
1.1.1 Herziening van het Europese begrotingskader	4
1.1.2 Kijrtlijnen van het Europese begrotingsbeleid voor 2022 en 2023	5
1.2 Begrotingsdoelstellingen en -traject voor België en voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	5
1.2.1 Advies van de Hoge Raad van Financiën en stabiliteitsprogramma	5
1.2.2 Verslag van de Europese Commissie en advies van de Europese Raad over het stabiliteitsprogramma	6
1.3 Investeringsplannen	7
1.3.1 Algemeen overzicht	7
1.3.2 Administratieve opvolging	8
Hoofdstuk 2	10
Begrotings- en vorderingensaldo	10
2.1 Begrotingssaldo van de diensten van het Verenigd College	10
2.2 Berekening van het vorderingensaldo	10
2.2.1 Consolidatieperimeter	11
2.2.2 Geconsolideerd ESR-vorderingensaldo	12
2.2.3 Begrotingsverrichtingen	12
2.2.4 Besluit	13
Hoofdstuk 3	14
Ontvangsten	14
Hoofdstuk 4	18
4.1 Algemeen overzicht	18
4.2 Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen	19
4.3 Commentaar en opmerkingen over de belangrijkste kredietevoluties	20
4.3.1 Opdracht 03 – Gezondheid	20
4.3.2 Opdracht 04 – Bijstand aan personen	21
4.3.3 Opdracht 05 – Bevoegdheden overgedragen in het kader van de Zesde Staatshervorming	22
4.3.4 Opdracht 08 – Bijzondere maatregelen	22
Hoofdstuk 5	24
Autonome bestuursinstellingen	24
5.1 Algemeen overzicht	24
5.2 Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)	24
5.2.1 Ontvangsten	24
5.2.2 Uitgaven	25
5.3 New Samusocial	25
5.4 Bruss'Help	26

HOOFDSTUK 1

Begrotingsnorm en -traject

1.1 Europese context

1.1.1 Herziening van het Europese begrotingskader

In 2021 hervatte de Europese Commissie het publieke debat over het Europese begrotingskader. Ze verzocht de lidstaten en de actoren van het burgerleven (onderzoeksinstellingen, denktanks, vakbonden...) adviezen te formuleren over een aantal mogelijke hervormingen die onder meer betrekking hadden op het in aanmerking nemen, bij het bepalen van de Europese criteria, van de overheidsinvesteringen, de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en het onderzoek van de macro-economische onevenwichten.

Het eindverslag van de Europese Commissie dateert van 28 maart 2022¹ en omvat de voornaamste suggesties van de deelnemers. Uit het verslag blijkt dat zij het Europese begrotingskader niet in vraag stellen en meer in het bijzonder de doelstelling van de houdbaarheid van de overheidsschuld. Zij stellen evenwel ingrijpende hervormingen voor.

Zo pleit een meerderheid van de respondenten ervoor de investeringsuitgaven en in het bijzonder de “groene investeringen” te neutraliseren, het Fonds voor herstel en veerkracht te bestendigen en de lidstaten meer vrijheid te geven bij het bepalen van hun belangrijkste investeringsprojecten en projecten voor structurele hervormingen.

De respondenten halen ook de vereenvoudiging van de begrotingsregels aan en zijn van oordeel dat deze doorheen de tijd complexer zijn geworden en dat de finaliteit ervan weinig transparant lijkt. Ze stellen ook voor de nationale overheden nauwer te betrekken bij het toezicht op die regels.

Daarnaast leggen de respondenten de nadruk op de versterking van de begrotingscapaciteit van de Europese instellingen en het in aanmerking nemen van de economische toestand van elke lidstaat bij de bepaling van de schuldafbouwtrajecten. De respondenten pleiten ook voor een kader dat meer rekening houdt met de aanbevelingen in verband met de procedure voor toezicht op de macro-economische onevenwichten in het proces van uitvoering van het eigenlijke begrotingspact.

De resultaten van de bevraging, afgesloten op 31 december 2021, zijn niet bindend maar verduidelijken sommige hervormingspistes en laten toe om de positie van de lidstaten tegenover het huidige begrotingspact te begrijpen. De hervorming hiervan zou uiterlijk in 2023 klaar moeten zijn, middels een bestuurlijk akkoord tussen de lidstaten en de bevoegde Europese instellingen.

¹ Europese Commissie, [Commission Staff working document, « Online public consultation on the review of the EU economic governance framework. Summary of responses »](#), 28 maart 2022.

1.1.2 Krijtlijnen van het Europese begrotingsbeleid voor 2022 en 2023

Gezien de gezondheids crisis en de economische crisis activeerden de Europese instellingen in maart 2020 de algemene ontsnappingsclausule die vervat is in het stabiliteits- en groeipact². Op 3 maart 2022 pleitte de Europese Commissie ervoor de algemene ontsnappingsclausule te handhaven in 2022 en te desactiveren in 2023.

Samen met de COVID-19-crisis heeft de uitbraak van het conflict in Oekraïne de Commissie ertoe gebracht een verlenging van de algemene ontsnappingsclausule in 2023 te overwegen. Gelet op de economische vooruitzichten van het voorjaar 2022 was de Commissie op 23 mei 2022 effectief van oordeel dat de voorwaarden voor de handhaving van de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact in 2023 en de desactivering ervan in 2024 vervuld waren. Door die geplande desactivering in 2024 zullen de lidstaten opnieuw de begrotingscriteria in acht moeten nemen die in normale omstandigheden gelden.

Ondertussen heeft de Commissie de lidstaten verzocht hun stabiliteitsprogramma's 2022-2025 in te dienen zonder rekening te houden met die mogelijkheid en de programma's op te stellen met inachtneming van de begrotingsbeginselen die van toepassing zijn in een normale economische situatie, te weten het uitwerken van een begrotingsstrategie die de afbouw van de overheidstekorten vooropstelt, de houdbaarheid van de overheidsschuld waarborgt en tegemoetkomt aan het streven naar Europese economische coördinatie. De Commissie moedigt de lidstaten ook aan hun beleid voor duurzame investeringen te versterken.

1.2 Begrotingsdoelstellingen en -traject voor België en voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

1.2.1 Advies van de Hoge Raad van Financiën en stabiliteitsprogramma

België heeft zijn stabiliteitsprogramma 2022-2025 op 30 april 2022 ingediend bij de Europese Commissie. Daags voordien, op 29 april 2022, was het voorgelegd aan de interministeriële conferentie van de ministers van Financiën.

Het programma omvat een begrotingstraject op middellange termijn. Het traject berust op de economische vooruitzichten van het Federaal Planbureau van 24 februari 2022 en houdt het dus geen rekening met de gevolgen van de Russische invasie in Oekraïne. Die ramingen gaan bijgevolg gepaard met veel onzekerheid. Ze hielden ook geen rekening met de mogelijke heractivering van de algemene ontsnappingsclausule in 2023.

De Belgische overheden hebben volgens dat traject de ambitie om het nominale vorderingensaldo tussen 2022 en 2025 met -28,3 miljard euro (-5,2% van het bbp) te verminderen tot -15,9 miljard euro (-2,7% van het bbp). Tezelfdertijd zou het structurele saldo in diezelfde periode evolueren van -26,5 miljard euro (-4,9% van het bbp) naar -15,3 miljard euro (-2,6% van het bbp).

² Die clausule heeft niet tot gevolg dat de Europese mechanismen voor toezicht op de nationale overheidsfinanciën worden opgeschort, maar biedt de lidstaten de mogelijkheid om tijdelijk af te wijken van het begrotingstraject dat ze normaal gezien moeten volgen.

Het advies van april 2022³ van de Hoge Raad van Financiën gaat uit van een nominaal saldo van -12,9 miljard euro in 2025 (-2,2% van het bbp) en een structureel saldo van -12,4 miljard euro (-2,1% van het bbp) voor de gezamenlijke overheid.

De overheidsschuld zou evolueren van 108% van het bbp in 2022 naar 110,1% van het bbp in 2025. De interestlasten zouden in diezelfde periode stabiliseren op 1,4% van het bbp.

Overeenkomstig de methodologie waarvoor de Europese Commissie opteerde in het kader van de algemene ontsnappingsclausule, worden de maatregelen ter bestrijding van de pandemie en ter ondersteuning van de economie niet geneutraliseerd bij de bepaling van het structurele saldo in het stabiliteitsprogramma, ondanks het feit dat het om tijdelijke maatregelen gaat. Hetzelfde geldt voor de maatregelen in verband met de stijging van de energieprijzen en de crisis in Oekraïne. Dat verklaart grotendeels de fikse structurele verbetering die in 2023 wordt verwacht (6,1 miljard euro, d.i. 1,1% van het bbp). In 2024 wordt geen structurele verbetering voorzien en in 2025 zou ze heel beperkt zijn (0,3% van het bbp).

Het stabiliteitsprogramma omvat ook een begrotingstraject voor Entiteit II (gemeenschappen, gewesten en plaatselijke besturen). Volgens dat traject zou het structurele saldo van Entiteit II tussen 2022 en 2025 dalen van -1,4% van het bbp tot -0,5% van het bbp. Het traject werd opgesteld op basis van de begrotingstoestand bij ongewijzigd beleid van de desbetreffende overheden, zoals die in februari 2022 werd geraamd door het Federaal Planbureau, waarop een jaarlijkse inspanning van 0,07% van het bbp werd toegepast.

De Europese Commissie heeft al meermaals kritiek geuit op het gebrek aan begrotingscoördinatie tussen de Belgische overheden en het Rekenhof stelt opnieuw vast dat de verschillende overheden louter akte hebben genomen van het traject van het stabiliteitsprogramma, dat slechts een indicatieve waarde heeft, en dat er geen formeel akkoord is gesloten over de verdeling van de bovenvermelde jaarlijkse inspanning van 0,07% van het bbp.

Omdat het traject van het stabiliteitsprogramma niet werd goedgekeurd, kan de Hoge Raad van Financiën overigens geen toezicht uitoefenen op de inachtneming van de financiële verplichtingen door elk van die overheden.

Specifiek met betrekking tot de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie bevat het hoofdstuk van het stabiliteitsprogramma waarin de krachtlijnen van het begrotingsbeleid per entiteit worden uiteengezet, geen vermeldingen over haar traject in het bijzonder.

1.2.2 Verslag van de Europese Commissie⁴ en advies van de Europese Raad over het stabiliteitsprogramma

De Commissie heeft op 23 mei laatstleden het verslag bezorgd zoals bepaald in artikel 126, § 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin de budgettaire toestand voor het jaar 2021 en de vooruitzichten voor de jaren 2022 en 2023 van elke lidstaat worden geanalyseerd in het licht van de door het verdrag geëiste criteria aangaande het tekort en de schuld. Het verslag concludeert dat België, net als vele andere lidstaten, niet voldeed aan de criteria aangezien het overheidstekort in 2021 (-5,5%) hoger was dan de in

³ Hoge Raad van Financiën, *Advies ter voorbereiding van het stabiliteitsprogramma 2022-2025, april 2022*.

⁴ Dat verslag werd opgesteld overeenkomstig artikel 126, §3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

het verdrag vooropgestelde referentiewaarde van 3% van het bbp en de schuld van de overheidsadministraties (108,2% van het bbp) hoger was dan de in het verdrag vooropgestelde referentiewaarde van 60% van het bbp en niet aan een bevredigend tempo is verminderd. Die vaststellingen zouden ook van toepassing zijn voor de vooruitzichten voor 2022.

De Commissie is niettemin van oordeel dat de buitengewone macro-economische en budgettaire impact die de COVID-19-pandemie nog steeds heeft, in combinatie met de huidige geopolitieke toestand tot uitzonderlijke onzekerheid leidt, onder meer voor het uittekenen van een gedetailleerd traject voor het begrotingsbeleid. De Commissie stelt bijgevolg voor in deze fase geen nieuwe procedures voor buitensporige tekorten te openen. Ze zal de begrotingstoestand van de lidstaten in het najaar van 2022 herbekijken en zal opnieuw onderzoeken of het opportuun is dergelijke procedures op te starten in het voorjaar van 2023.

Op 23 mei keurde de Commissie eveneens een verslag⁵ goed met aanbevelingen ter staving van het advies van de Europese Raad over het stabiliteitsprogramma van België. In dat verslag wordt onder meer onderstreept dat het door de Belgische regering uitgetekend macro-economisch scenario dat aan de basis ligt van de begrotingsvooruitzichten, uitgaat van een groei van het werkelijk bbp van 3,0% in 2022, terwijl de Commissie die groei op 2,0% raamt op basis van de vooruitzichten van het voorjaar 2022. Dat verschil kan hoofdzakelijk worden verklaard door het feit dat de macro-economische vooruitzichten van de Belgische regering werden opgesteld vóór het begin van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de impact ervan op de economische groei.

Het verslag preciseert bovendien dat het stabiliteitsprogramma van België uitgaat van een tekort van 5,2% van het bbp in 2022 en een ratio overheidsschuld/bbp van 108,0%. Die ramingen stemmen overeen met die van de Europese Commissie.

1.3 Investeringsplannen

1.3.1 Algemeen overzicht

De Faciliteit voor herstel en veerkracht (FHV) werd ingevoerd in 2021 en vormt één van de belangrijkste instrumenten van de Europese Unie op het vlak van investeringsbeleid. Ze is onderdeel van een groter pakket maatregelen, namelijk het plan NextGenerationEU, waarvan de hoofddoelstelling erin bestaat de landen financiële middelen aan te reiken om de economische en sociale achteruitgang te bestrijden die volgde op de COVID-19-gezondheids crisis. De FHV moedigt uitgaven voor de energie- en digitale transitie aan en bevordert zo de weerbaarheid bij toekomstige economische crisissen. Zo vloeit minstens 37% van de enveloppe van het plan naar de milieutransitie en minstens 20% naar de digitale transitie.

De FHV stelt in totaal 723,8 miljard euro ter beschikking van de lidstaten, waarvan 385,8 miljard euro in de vorm van leningen en 338 miljard euro in de vorm van subsidies. Die middelen moeten worden gebruikt voor investeringsprojecten die beantwoorden aan verschillende voorwaarden op het vlak van doelstelling, uitvoering en planning.

⁵ Aanbeveling van de Raad over het nationale hervormingsprogramma 2022 van België en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van België, Com (2022) 602 final, Brussel, 23 mei 2022.

Het deel dat initieel aan België was toegekend, bedroeg 5,926 miljard euro. Dat bedrag werd aanvankelijk verdeeld onder de federale overheid (1,25 miljard euro), het Vlaams Gewest (2,26 miljard euro), het Waals Gewest (1,48 miljard euro), het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (395 miljoen euro), de Federatie Wallonië-Brussel (495 miljoen euro) en de Duitstalige Gemeenschap (50 miljoen euro).

Het initiële bedrag zal evenwel worden verminderd omdat België economisch beter presteerde dan de andere lidstaten. De Commissie zal het definitieve bedrag vastleggen op basis van de definitieve economische prestaties in juni 2022. In het licht van de parameters die thans beschikbaar zijn, meent de FOD BOSA dat het Belgische aandeel met nagenoeg 1.350 miljoen euro zou kunnen dalen, waaronder 89 miljoen euro ten laste van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De federale regering werkt thans in samenspraak met de deelstaatentiteiten aan een aangepast nationaal investeringsplan dat onder meer rekening houdt met de uitvoeringsrisico's van de projecten, de inachtneming van de Europese verplichtingen en andere specifieke methodologische criteria. Het Rekenhof benadrukt dat de realisatie van alle werkzaamheden uit het initiële plan, waarbij de ontoereikende ontvangsten afkomstig van het FHV zouden worden aangevuld met nationale middelen, een negatieve impact zou hebben op het vorderingensaldo van de betrokken overheden.

Om de Europese financiering te genieten, moest elke lidstaat een “nationaal plan voor herstel en veerkracht” opstellen, met daarin een programma voor hervormingen en investeringen tot en met 2026.

Op 23 juni 2021 formuleerde de Europese Commissie een positief advies over de inhoud van het Belgische plan. Nadat de Raad het plan had goedgekeurd, kon op 3 augustus 2021 een prefinanciering van 770 miljoen euro worden gestort, d.i. 13% van het voorlopig toegekende totaalbedrag⁶. De volgende betalingen zullen worden uitgevoerd naarmate de geplande investeringen vorderen en worden goedgekeurd wanneer België zijn beschreven mijlpalen en streefdoelen behaalt. De tweede schijf wordt verwacht in juni 2022.

Het nationale plan voor België omvat de projecten van elke entiteit van het land. België verwacht, voor alle overheden samen, tegen 2026 Europese fondsen te bekommen voor de financiering van 85 projecten, gespreid over zes assen (klimaat, duurzaamheid en innovatie – digitale transformatie – mobiliteit – mens en samenleving – economie van de toekomst en productiviteit – overheidsfinanciën).

1.3.2 Administratieve opvolging

Op federaal niveau is de uitvoering van de geplande projecten, opgenomen in de bovengenoemde investeringsplannen, onderworpen aan een specifiek systeem van toezicht en administratieve opvolging. Dit staat los van de gebruikelijke procedures voor administratief toezicht en begrotingscontrole. Wat meer specifiek het FHV betreft, concretiseert dat systeem zich door de opmaak van semestriële verslagen door de FOD BOSA wanneer betalingsaanvragen worden ingediend bij de Europese Commissie. Meer concreet,

⁶ Waarvan 53,1 miljoen euro voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

en los van de administratieve maatregelen die zijn genomen door elk van de betrokken deelstaatentiteiten:

- de coördinatie en algemene opvolging van de tenuitvoerlegging van de maatregelen en van de mate waarin de doelstellingen van het FHV zijn verwezenlijkt, worden verzekerd door de staatssecretaris voor Relance en Strategische Investeringen;
- de interfederale coördinatie in het kader van de opvolging van het FHV wordt verzekerd door de interministeriële conferentie “relance en strategische investeringen”. De vergaderingen van de conferentie worden voorbereid door het politiek begeleidingscomité. Dat is een werkgroep met vertegenwoordigers van verschillende kabinetten die werd opgericht in het kader van de uitwerking van het FHV;
- op technisch en administratief niveau wordt er een interfederale coördinatie georganiseerd door toedoen van het interfederaal toezichtscomité, in samenwerking met de staatssecretaris voor Relance en Strategische Investeringen. Dat comité omvat een vast secretariaat dat onder de FOD BOSA ressorteert. Het secretariaat staat in voor de opvolging en rapportering aangaande de mijlpalen en de streefdoelen, het verzamelt de gegevens aan de hand waarvan de verwezenlijking van die doelstellingen kan worden gedocumenteerd, het bereidt de diverse rapporteringen voor en het organiseert de werkzaamheden van het interfederaal toezichtscomité.

HOOFDSTUK 2

Begrotings- en vorderingensaldo

2.1 Begrotingssaldo van de diensten van het Verenigd College

De ontwerpen van aangepaste begroting 2022 leveren een brutosaldo van -36,8 miljoen euro op, wat een verbetering is met 126,2 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting. Dat is het gevolg van de hogere ontvangstenramingen (+246,5 miljoen euro), die meer stijgen dan de geraamde uitgaven (+120,2 miljoen euro).

Tabel 1 – Begrotingssaldo 2022 (in duizend euro)

		Initieel	Aangepast	Vershil
Ontvangsten	(a)	1.583.717	1.830.170	246.453
Uitgaven (vereffeningskredieten)	(b)	1.746.759	1.867.001	120.242
Brutobegrotingssaldo	(c)=(a)-(b)	-163.042	-36.831	126.211

De toename van de ontvangstenramingen houdt hoofdzakelijk verband met de stijging van de dotaties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+140,1 miljoen euro) en van de federale Staat (+44,9 miljoen euro) alsook met een terugbetaling van vroegere dotaties afkomstig van Iriscare (+61,4 miljoen euro).

De toename van de uitgavenkredieten omvat voornamelijk een stijging van de dotaties aan Iriscare (+75,9 miljoen euro) en een provisie om de gevolgen van de oorlog in Oekraïne te dekken (+50 miljoen euro).

2.2 Berekening van het vorderingensaldo

Overeenkomstig de ESR-methodologie⁷ moeten op het begrotingssaldo van het ontwerp van aangepaste begroting verschillende correcties worden toegepast om te komen tot het vorderingensaldo van de entiteit. De elementen van die berekening staan op het einde van het beschikking gedeelte van het ontwerp van ordonnantie houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2022.

Net als bij de initiële begroting heeft het Verenigd College de verrichtingen van de autonome bestuursinstellingen die met de verrichtingen van de diensten van het Verenigd College (DVC) moeten worden geconsolideerd, gegroepeerd op basis van hun economische code.

Voor de economische groepering werd de methode gebruikt die het INR zal toepassen bij de berekening ex post van het ESR-vorderingensaldo. Daarbij worden in de uitvoering van de begrotingen de ontvangsten en uitgaven geschrapt die in principe niet mogen meetellen bij de berekening van het ESR-vorderingensaldo. Het gaat vooral om interne verrichtingen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, met name de subsidies (dotaties) van de DVC aan de geconsolideerde instellingen en de andere interne overdrachten.

⁷ Europees Stelsel van nationale en regionale rekeningen.

Het Rekenhof heeft een eigen voorstelling van de berekening van dat saldo opgemaakt die, samen met die van het Verenigd College, het totale brutobegrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen aangeeft.

De volgende tabel is daarvan een samenvatting.

Tabel 2 – Vorderingensaldo 2022 (in duizend euro)

		Initieel	Aangepast	Verschil
Brutobegrotingssaldo DVC		1.324.727	1.466.955	142.228
Brutobegrotingssaldo geconsolideerde instellingen		-1.488.465	-1.525.832	-37.367
Geconsolideerd brutobegrotingssaldo	(a)	-163.738	-58.877	104.861
Saldo codes 8 DVC		-15	-15	0
Saldo codes 8 geconsolideerde instellingen		-4	-4	0
Geconsolideerd saldo codes 8	(b)	-19	-19	0
ESR-vorderingensaldo	(c)=(a)+(b)	-163.757	-58.896	104.861
Begrotingsverrichtingen	(d)	59.757	58.896	-861
ESR-vorderingensaldo na begrotingsverrichtingen	(e)=(c)+(d)	-104.000	0	104.000
Verrichtingen 'buiten doelstelling'	(f)	104.000	0	-104.000
Door het Verenigd College gecorrigeerd ESR-vorderingensaldo	(g)=(e)+(f)	0	0	0

Bron: begrotingsordonnantie en berekeningen Rekenhof

Het aangepaste vorderingensaldo 2022 vanuit ESR-optiek, zoals opgesteld door het Verenigd College, wordt in evenwicht voorgesteld, net als in de initiële begroting.

Om tot dat resultaat te komen, worden begrotingsverrichtingen (onderbenuttingen van kredieten) ten belope van 58,9 miljoen euro toegepast op het geconsolideerde ESR-vorderingensaldo (-58,9 miljoen euro).

De berekening ex post, op basis van de geconsolideerde ontvangsten en uitgaven, zal het INR uitvoeren. In zijn publicatie van april 2022 heeft dat instituut het vorderingensaldo voor het jaar 2021 voorlopig bepaald op +115 miljoen euro, terwijl het Verenigd College dat saldo in evenwicht had voorgesteld.

Binnen de grenzen van de informatie waarover het Rekenhof kon beschikken, heeft het de gegevens nagekeken die werden gebruikt om het vorderingensaldo van het jaar 2022 te berekenen. De analyse heeft voornamelijk betrekking op de correcties die zijn uitgevoerd tussen de initiële begroting en de voorliggende aanpassing.

2.2.1 Consolidatieperimeter

Volgens de lijst die het INR op 20 april 2022 publiceerde, omvat de consolidatieperimeter van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie veertien actieve eenheden geklasseerd binnen de institutionele subsector van de deelstaatoverheden (S.1312): de Verenigde Vergadering, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (de diensten van het Verenigd College), Iriscare, Bruss'Help, New Samusocial alsook vier door de GGC

erkende private kinderbijslagfondsen⁸ en vijf regionale maatschappijen van onderlinge bijstand⁹ (RMOB).

Het Rekenhof merkt evenwel op dat enkel de begrotingskredieten (uitgaven en ontvangsten) van drie autonome bestuursinstellingen (ABI), te weten Iriscare en de twee publiekrechtelijke vzw's New Samusocial en Bruss'Help (alle drie ABI van tweede categorie), werden geconsolideerd met die van de diensten van het Verenigd College.

Volgens de berekening van het Verenigd College bedraagt het geconsolideerde brutobegrotingssaldo van de GGC -58,9 miljoen euro, d.i. een verbetering met 104,9 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting 2022 die voortvloeit uit het toenemende saldo van de DVC (+142,2 miljoen euro), terwijl het saldo van de geconsolideerde instellingen afneemt met 37,4 miljoen euro.

2.2.2 Geconsolideerd ESR-vorderingensaldo

De overgang van het geconsolideerde brutobegrotingssaldo naar het ESR-vorderingensaldo vereist dat de ontvangsten- en uitgavenverrichtingen van de groepen 8 en 9 van de economische classificatie worden geëlimineerd. Die worden immers beschouwd als financiële verrichtingen zonder weerslag op het vorderingensaldo.

Het saldo van de kredietverleningen en deelnemingen (KVD)¹⁰ vermeld onder economische code 8 in de geconsolideerde aangepaste begroting blijft gelijk aan het in de initiële begroting vermelde saldo (-19 duizend euro).

Rekening houdend met die correctie bedraagt het ESR-vorderingensaldo (c) -58,9 miljoen euro, d.i. een verbetering met 104,9 miljoen euro.

2.2.3 Begrotingsverrichtingen

Het Verenigd College verminderde het bedrag van de begrotingsverrichtingen met een positieve impact op het vorderingensaldo met 0,9 miljoen euro tot 58,9 miljoen euro. Die correctie bestaat uitsluitend uit het vermoede bedrag aan onderbenuttingen van begrotingskredieten voor alle begrotingen samen (DVC en autonome instellingen).

⁸ Parentia Brussels, Brussels Family, Infino Brussels en Kidslife Brussels.

⁹ Regionale Maatschappij van Onderlinge Bijstand van de Christelijke Mutualiteiten voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, Regionale Maatschappij van Onderlinge Bijstand van de Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen voor het Brussels Gewest, Regionale Maatschappij van Onderlinge Bijstand van de Socialistische Mutualiteiten voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, Regionale Maatschappij van Onderlinge Bijstand van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Regionale Maatschappij van Onderlinge Bijstand van de onafhankelijke ziekenfondsen voor het gebied Brussel-Hoofdstad.

¹⁰ Kredietverleningen verminderd met de bijbehorende terugbetalingen, en deelnemingen verminderd met de bijbehorende vereffeningen.

Aangezien de geconsolideerde algemene rekening van de GGC voor de jaren 2019 en 2020 niet is overgezonden¹¹, kan het Rekenhof de juistheid van deze raming niet evalueren in het licht van de gegevens ex post van de laatste afgesloten begrotingsjaren.

2.2.4 Besluit

Het ESR-vorderingensaldo, zoals ex ante gecorrigeerd door het Verenigd College, berust op een onzekere hypothese, te weten de raming van een onderbenutting van kredieten die voor de entiteit op 58,9 miljoen euro wordt geschat.

Bovendien besliste het Verenigd College in de consolidatieperimeter enkel de begrotingssaldi van drie ABI op te nemen in plaats van de veertien in de voornoemde INR-lijst geklasseerde eenheden. Het Verenigd College heeft de impact daarvan op zijn vorderingensaldo niet geëvalueerd.

Tot slot is het Rekenhof van oordeel dat het vorderingensaldo 6,4 miljoen euro te hoog geschat is. De algemene uitgavenbegroting van de DVC omvat immers niet de kredieten die bestemd zijn als werkkapitaal van Iriscare, terwijl die tussenkomst voorzien is in artikel 5 van het beschikkend gedeelte van het ontwerp van ordonnantie houdende aanpassing van de voornoemde uitgavenbegroting 2022.

¹¹ Enkel de algemene rekeningen van de DVC werden voor die twee boekjaren aan het Rekenhof bezorgd en door het Rekenhof gecontroleerd. Ze vertonen onderbenuttingen van vereffeningskredieten ten belope van respectievelijk 31,1 en 27,7 miljoen euro. De algemene rekening van de DVC voor boekjaar 2021 heeft het Rekenhof ontvangen op 30 mei laatstleden, maar die heeft het nog niet gecontroleerd. Uit de desbetreffende rekening blijkt een onderbenutting van kredieten van 99,2 miljoen euro. Overeenkomstig artikel 59 van de OOBBC moet de algemene rekening van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie worden opgemaakt door het Verenigd College en voor certificering worden overgezonden aan het Rekenhof vóór 31 augustus van het jaar volgend op het jaar waarop ze betrekking heeft.

HOOFDSTUK 3

Ontvangsten

Tabel 3 – Raming van de ontvangsten (in duizend euro)

Omschrijving artikel		Uitvoering 2021 (1)	Initiële begroting 2022 (2)	Ontwerp Aanpassing 2022 (3)	Verschil aanpassing en initieel (3) - (2) in %	
Opdracht 1: Algemene financiering						
Programma 001: Financiering door GOB	Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn	35.723	33.461	33.461	+0	0,0%
	Dotatie lasten splitsing provincie Brabant	337.128	124.782	125.455	+673	0,5%
	Dotatie akkoord non-profit sector	4.550	24.611	24.611	+0	0,0%
	Dotatie om de uitgaven te dekken in het kader van COVID 19	0	0	89.424	+89.424	-
	Dotatie ter dekking van de uitgaven voor hulp aan vluchtelingen van de oorlog in Oekraïne	0	0	50.000	+50.000	-
Programma 002: Financiering federaal	Federale dotatie Bijzondere Financieringswet	1.250.650	1.308.505	1.382.429	+73.924	5,6%
	Dotatie van de federale overheid (in het kader van COVID-19)	0	80.704	51.700	-29.004	-35,9%
	Federale dotatie mutualiteiten	0	4.534	4.534	+0	
Programma 003: Financiering Franse Gemeenschap	Dotatie van de Franse Gemeenschap 6e staatsvorming	1.189	1.189	1.189	+0	0,0%
Opdracht 2: Specifieke financiering						
Programma 001: Diverse ontvangsten	Diverse opbrengsten afkomstig van ondernemingen	18	50	50	+0	0,0%
	Verkoop gebouwen	0	5.100	5.100	+0	0,0%
	Terugbetalingen door privé- personen of door privé-organismen en instellingen van ten onrechte gedane betalingen	2.216	750	750	+0	0,0%
	Terugbetalingen van werkingsdotaties van Iriscare	0	0	59.702	+59.702	-
	Terugbetalingen van investeringsdotaties van Iriscare	0	0	1.712	+1.712	-
	Andere	782	31	53	+22	71,0%
Totaal		1.632.256	1.583.717	1.830.170	246.453	15,6%

In vergelijking met de initiële begroting 2022 verhoogt het ontwerp van aanpassing de ontvangstenramingen met 246,5 miljoen euro (+ 15,6 %) tot 1.830,2 miljoen euro.

Overdrachten van het gewest

In het kader van de COVID-19-pandemie zijn 89,4 miljoen euro bijkomende middelen ingeschreven voor het financieren van de uitzonderlijke kosten, waarvan 10,0 miljoen euro ter ondersteuning van de 19 Brusselse OCMW's. In 2021 waren de middelen in het kader van

COVID-19 opgenomen in de algemene gewestelijke dotatie op de basisallocatie 'dotatie lasten splitsing Brabant'.

Het gewest kent 50 miljoen euro van de 100 miljoen euro geplande uitgaven voor de integratie van Oekraïense vluchtelingen toe aan de GGC.

Federale overdrachten

De federale dotatie inzake de bijzondere financieringswet steunt op de berekeningsmechanismen in de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989. De raming in dit ontwerp stemt daar volledig mee overeen.

Met toepassing van die bijzondere financieringswet bevat het bedrag van de over te dragen som in 2022, naast het aangepaste bedrag voor dit jaar, ook de definitieve afrekening voor 2021, en is ze gebaseerd op de gegevens van de economische begroting van 17 februari 2022 van het Federaal Planbureau (FPB).

Die economische begroting van februari verhoogde voor 2021 zowel de parameterwaarden voor de economische groei (6,1%) als voor de index (2,4⁰%), wat resulteerde in een positieve afrekening voor dat jaar van in totaal 32,3 miljoen euro¹².

Voor dit jaar ging de economische begroting uit van een economische groei van 3,0%, dezelfde parameterwaarde als bij de opmaak van de initiële begroting, en stelde ze het indexcijfer naar boven bij, van 2,1% naar 5,5%.

Onder meer door de oorlog in Oekraïne (die pas begon na de publicatie van voormelde ramingen van het FPB) gaan recenter gepubliceerde parameterwaarden voor dit jaar uit van een hogere inflatie en een lagere economische groei. Zo gaan de geactualiseerde inflatievooruitzichten van het FPB van 3 juni 2022 uit van een gemiddelde jaarinflatie van 8,1%, en komt de tussentijdse update van de macro-economische parameters van de Nationale Bank van België van 25 maart uit op een economische groei van 2,4%. De ramingen van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) van 19 april en van de Europese commissie (EC) van 16 mei 2022 gaan voor 2022 eveneens uit van een hogere inflatie en een lagere groei dan verwerkt in voorliggend ontwerp van aanpassing.

¹² De economische begroting van februari 2021 was uitgegaan van een economische groei van 4,1% en een indexcijfer van 1,3%.

De simulatie in onderstaande tabel geeft een overzicht van de geraamde ontvangsten op basis van die recentere parameters.

Tabel 4 – Vergelijking federale dotatie Bijzondere Financieringswet met simulatie op basis van parameters volgens verschillende nationale en internationale instellingen (in duizend euro)

Ontvangsten federale dotatie BFW in 2022 (inclusief afrekening 2021)					
	Economische begroting FPB (17.02.2022)	Update inflatie FPB (03.06.2022)	Update FPB (03.06.2022) + NBB (25.03.2022)	IMF (19.04.2022)	EC (16.05.2022)
Groei	3,00%	3,00%	2,40%	2,10%	2,00%
Inflatie	5,50%	8,10%	8,10%	8,00%	7,80%
Totaal dotatie	1.382.429	1.418.502	1.414.289	1.411.044	1.407.698
Verskil t.o.v. raming ontwerp		36.073	31.860	28.615	25.269

Zoals gemachtigd door de bijzondere financieringswet houdt de federale regering nog geen rekening met die actualisering. Het bijkomende bedrag zal normaliter pas in 2023 aan de GGC worden gestort op basis van verrekeningen voor de voorgaande jaren.

Op basis van het protocolakkoord van 19 januari 2022, dat de vergoeding regelt van de COVID-19 vaccinatiecampagne van 28 december 2020 tot en met 30 november 2021 heeft de DVC 34,7 miljoen euro middelen ontvangen in 2022. Daarnaast heeft de DVC 6,8 miljoen euro bijkomende middelen ontvangen van de federale overheid ter compensatie voor de specifieke situatie in Brussel, dewelke niet initieel in 2022 werden begroot.

Het ontwerp herraamt de vergoeding van de vaccinatiecampagne 2022 op 10 miljoen euro, wat neerkomt op een daling met 34,9 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting. Het Rekenhof merkt op dat er nog geen protocolakkoord is afgesloten voor 2022.

Het ontwerp handhaaft de raming van 4,5 miljoen euro ontvangsten van de federale overheid voor de administratiekosten van de ziekenfondsen. Tot op vandaag heeft de GGC hierover geen akkoord met de federale overheid.

De diensten van het Verenigd College hebben de ontvangsten en uitgaven voor de in het kader van de zesde staathervorming in 2016 overgehevelde bevoegdheid voor de financiering van de ziekenhuisinfrastructuur (A1/A3) in het ontwerp van de aangepaste begroting netto aangerekend. Hoewel artikel 4, §3, van de OBBC elke compensatie tussen ontvangsten en uitgaven verbiedt, werden de dotatie en de behoeften voor de uitgaven van de federale operatoren niet apart verwerkt in het ontwerp van de begroting, wat resulteert in een onderschatting van zowel de ontvangsten als de uitgaven met 77,8 miljoen euro.

Diverse

In het ontwerp van de aangepaste begroting 2022 zijn de afrekeningen van de werkings- en investeringsdotaties 2019-2021 aan Iriscare opgenomen voor respectievelijk 59,7 miljoen euro en 1,7 miljoen euro. Iriscare heeft deze bedragen voorzien als uitgave in haar aangepaste begroting 2022. Aangezien Iriscare onvoldoende middelen heeft om deze bedragen volledig terug te storten, zijn 6,4 miljoen euro ontvangsten als werkkapitaal ingeschreven in het ontwerp van de aangepaste begroting van Iriscare (zie hoofdstuk 5.2 Iriscare). De DVC heeft

dit werkkapitaal van 6,4 miljoen euro niet voorzien als uitgave in haar ontwerp van aangepaste uitgavenbegroting 2022.

Het ontwerp van de aangepaste begroting 2022 behoudt tot slot de initieel voorziene ontvangst van 5,1 miljoen euro uit de verkoop van de gebouwen aan de Louizalaan.

HOOFDSTUK 4

Uitgaven

4.1 Algemeen overzicht

In de aangepaste algemene uitgavenbegroting 2022 belopen de vastleggingskredieten 1.873 miljoen euro en de vereffeningkredieten 1.867 miljoen euro. In vergelijking met de initiële begroting zijn de vastleggingskredieten met 122,7 miljoen euro (+7,0 %) toegenomen en de vereffeningkredieten met 120,2 miljoen euro (+6,9 %).

De volgende tabel geeft die ramingen per begrotingsopdracht in detail weer volgens krediettype.

Tabel 5 – Uitgavenkredieten van de begroting 2022 (in duizend euro)

Opdr.	Algemene uitgavenbegroting 2022	Initieel (1)	Wijziging (2)	Verskil aanpassing (3)	Aangepast (4)= (1)+(2)+(3)	Totaal verschil (5)= (4)-(1)	
Vastleggingskredieten							
01	Kabinetten en Raad	1.565	585	50	2.200	635	40,6%
02	Algemene uitgaven van het bestuur	16.295	1.500	287	18.082	1.787	11,0%
03	Gezondheid	43.677	36.764	2.177	82.618	38.941	89,2%
04	Bijstand aan personen	117.427	10.000	827	128.254	10.827	9,2%
05	Overgedragen bevoegdheden in het kader van de zesde staats hervorming	1.394.349	0	75.910	1.470.259	75.910	5,4%
06	ABI voor gezondheid en bijstand aan personen	51.107	0	0	51.107	0	0,0%
07	Non-profit	21.829	0	181	22.010	181	0,8%
08	Bijzondere maatregelen	104.000	-48.849	43.271	98.422	-5.578	-5,4%
TOTAAL		1.750.249	0	122.703	1.872.952	122.703	7,0%
Vereffeningkredieten							
01	Kabinetten en Raad	1.565	585	50	2.200	635	40,6%
02	Algemene uitgaven van het bestuur	20.743	1.500	287	22.530	1.787	8,6%
03	Gezondheid	43.184	36.764	-412	79.536	36.352	84,2%
04	Bijstand aan personen	109.982	10.000	935	120.917	10.935	9,9%
05	Overgedragen bevoegdheden in het kader van de zesde staats hervorming	1.394.349	0	75.930	1.470.279	75.930	5,4%
06	ABI voor gezondheid en bijstand aan personen	51.107	0	0	51.107	0	0,0%
07	Non-profit	21.829	0	181	22.010	181	0,8%
08	Bijzondere maatregelen	104.000	-48.849	43.271	98.422	-5.578	-5,4%
		1.746.759	0	120.242	1.867.001	120.242	6,9%

De totale toename van de uitgavenkredieten bij de vereffeningen is voornamelijk te verklaren door de volgende elementen:

- de kosten van de integratie van Oekraïense vluchtelingen (+50 miljoen euro);
- de raming van de impact van de inflatie (+37,6 miljoen euro), om de indexering te dekken van de lonen, de sociale lasten en de organieke subsidies van de DVC (1,1 miljoen euro) en van de ABI (35,8 miljoen euro). Het Rekenhof wijst erop dat die bijkomende middelen volgens de verantwoordingen niet de nodige kredieten lijken te

- omvatten om de impact op te vangen van de waarschijnlijke overschrijding van de spilindex in september 2022;
- het gevolg van de overstap van maandelijkse naar driemaandelijkse facturaties voor de rusthuizen/RVT's (+40,1 miljoen euro);
 - het terugschroeven van de raming van de uitgaven in samenhang met de COVID-19-crisis (-6,7 miljoen euro).

4.2 Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen

Het uitstaand bedrag van de vastleggingen¹³ vertegenwoordigt de verplichtingen die de GGC bij derden is aangegaan en die aanleiding kunnen geven tot een kasuitgave (vereffening). Dat uitstaand bedrag vertegenwoordigt een potentiële schuld waarvan het bedrag afhangt van de effectieve realisatie van de aangegane verbintenissen.

Volgens de gegevens van de algemene rekening 2021 van de DVC beliep het uitstaand bedrag van de vastleggingen 125,6 miljoen euro op 31 december 2021, d.i. een stijging met 26,7 miljoen euro in vergelijking met het uitstaand bedrag op 31 december 2020.

De initiële uitgavenbegroting voor 2022 genereerde een stijging van het potentieel uitstaand bedrag met 3,5 miljoen euro; het voorliggend ontwerp van aanpassing verhoogt dat met 2,5 miljoen euro tot 6 miljoen euro.

De volledige uitvoering van de begroting 2022, zonder de eventuele annuleringen en verminderingen van vastleggingen, zou het globale uitstaand bedrag in theorie op 131,5 miljoen euro kunnen brengen op 31 december 2022.

¹³ Verschil tussen de vastleggingskredieten en de vereffeningkredieten.

4.3 Commentaar en opmerkingen over de belangrijkste kredietevoluties

De volgende commentaren betreffen de meest significante schommelingen bij de vastleggings- en vereffeningskredieten.

4.3.1 Opdracht 03 – Gezondheid

Programma 001 Ondersteuning van het gezondheidsbeleid

De vastleggings- en vereffeningskredieten van dit programma worden opgetrokken tot respectievelijk 46,5 en 46,3 miljoen euro (+37,1 miljoen euro voor de twee soorten kredieten, waarvan 36,8 miljoen euro werd overgeheveld vanuit de COVID-19-provisie).

Die verhogingen zijn hoofdzakelijk te verklaren door:

- de inschrijving van bijkomende kredieten (+21,4 miljoen euro) voor *Studiekosten, prestaties van derden voor rekening van de GGC inzake volksgezondheid, symposia*¹⁴, waarvan zo'n 20 miljoen bestemd is voor de verlenging, tot 30 juni 2022, van het beheer van de contact tracing en de organisatie van de vaccinatiecentra. Het saldo is bestemd voor de verlenging van de opdrachten tot aanwijzing van de crisiscoördinatoren en een communicatiecoördinator, en voor de vergoeding aan de vzw Smals voor het beheer van diverse tools (telefooncentrale, applicatie « Coronalert », reservaties PCR, enz.), in het kader van een overheidsopdracht;
- de verlenging, tot 30 juni 2022, van de regeling ter bestrijding van COVID-19 die werd ingesteld in samenwerking met de gemeenten en de privésector (+15,4 miljoen euro). Daartoe werden bijkomende kredieten (+9,9 miljoen euro) ingeschreven op de basisallocatie *Werkingssubsidies aan gemeenten in het kader van de ondersteuning van het gezondheidsbeleid*¹⁵, voor de financiering van de test- en vaccinatiecentra, alsook de vaccinatie-antennes en andere initiatieven op het vlak van sensibilisering en begeleiding van de Brusselse bevolking, in het kader van het protocolakkoord van 20 mei 2020¹⁶. Wat de samenwerking met de privésector betreft, is het zo dat de kredieten van de basisallocatie *Werkingssubsidies voor activiteiten verbonden met het gezondheidsbeleid aan ziekenhuis-vzw's en aan andere vzw's (privésector)*¹⁷ eveneens werden opgetrokken (+5,5 miljoen euro).

Programma 005 Investerings

De vastleggingskredieten van dit programma stijgen met 2,6 miljoen euro tot 16,3 miljoen euro, terwijl de vereffeningskredieten worden gehandhaafd op 13,4 miljoen euro.

Die stijging is enerzijds te verklaren door het feit dat een bedrag van 5,5 miljoen euro aan vastleggingskredieten werd ingeschreven op de basisallocatie *Subsidies voor de investeringen*

¹⁴ BA 03.001.08.01.1211.

¹⁵ BA 03.001.27.01.4322.

¹⁶ Protocol tussen de federale regering en de instanties beoogd in de artikelen 128, 130, 135 en 138 van de Grondwet, over de invoering, organisatie en financiering van triage- en afnamecentra in het kader van het beheer van de gezondheids crisis.

¹⁷ BA 03.001.34.01.3300.

in de infrastructuren van de private gezondheidsinstellingen zonder winstoogmerk in het kader van het systeem van voorfinanciering¹⁸, en anderzijds door de vermindering van de kredieten voor de investeringen van gezondheidsinstellingen uit de openbare sector (-2,4 miljoen euro) en de privésector (-0,5 miljoen euro), die respectievelijk op 0,4 en 10,4 miljoen euro werden gebracht.

De desbetreffende kredieten die werden ingeschreven in het kader van een prefinanciering, zijn bestemd voor de subsidiëring van de werkzaamheden aan de bestaande psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT) Thuis en Titeca, waarvoor het college binnenkort zijn principeakkoord zou moeten verlenen.

Op 22 april laatstleden besliste het Verenigd College de bouwkalender 2008-2020 van de instellingen voor geneeskundige verzorging te verlengen tot en met 2023, op voorwaarde dat vóór het einde van dat boekjaar contracten worden gesloten over de laatste verbintenissen die werden aangegaan bij de goedkeuring van de plaatsingsdossiers of bij principeakkoorden met prefinanciering.

4.3.2 Opdracht 04 – Bijstand aan personen

Programma 004 *Thuislozenzorg*

De kredieten van dit programma stijgen met 2,8 vastleggings- en 2,2 miljoen euro vereffeningskredieten tot 48,6 en 48,1 miljoen euro. Die stijgingen zijn voornamelijk te verklaren door de volgende elementen:

- de indexering van de subsidies aan private en publieke verenigingen, waaronder in totaal +1,3 miljoen euro voor de werkingssubsidies aan de vzw's New Samusocial en Bruss'Help;
- de verhoging van de kredieten in verband met studiekosten en prestaties van derden (+0,3 miljoen euro);
- de versterking van de provisie « opvang daklozen » (+0,6 en +0,1 miljoen euro).

Programma 006 *Openbare centra voor maatschappelijk welzijn*

De enige stijging binnen dit programma situeert zich bij de kredieten van de basisallocatie *Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn*¹⁹, die met middelen uit de provisie COVID-19 met 10 miljoen euro worden opgetrokken om steun te bieden aan de Brusselse OCMW's die tegemoet moeten komen aan de sociale noden ingevolge de stijging van de energieprijzen.

Programma 007 *Investeringen*

De vastleggings- en vereffeningskredieten voor subsidies aan infrastructuren uit de sector van de bijstand aan personen worden verminderd tot respectievelijk 11,4 en 4,2 miljoen euro (-2,6 en -2,0 miljoen euro). Die verminderingen houden verband met het feit dat bepaalde renovatiewerken en de vervanging van uitrustingen werden uitgesteld. De administratie raamde de kredieten op basis van de voortgang van de diverse projecten teneinde de verwezenlijking mogelijk te maken van het meerjarenplan 2017-2023 voor investeringen in

¹⁸ BA 03.005.39.02.5122.

¹⁹ BA 04.006.27.01.4352.

de infrastructuren die ressorteren onder het beleid voor bijstand aan personen, dat op 8 juni 2017 werd goedgekeurd door het Verenigd College. Het bedrag van de vereffeningskredieten is in overeenstemming met dat plan²⁰.

4.3.3 Opdracht 05 – Bevoegdheden overgedragen in het kader van de Zesde Staatshervorming

Programma 001 *Familie*

De dotaties aan Iriscare voor het beheer van de materies die behoren tot de sectoren gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslagen, worden globaal met 75,9 miljoen euro opgetrokken tot 1.470,3 miljoen euro, zowel bij de vastleggingen als bij de vereffeningen. Die verhoging moet enerzijds de effecten van de inflatie dekken (35,8 miljoen euro) en anderzijds de impact van het nieuwe facturatiesysteem voor de rusthuizen (40,1 miljoen euro) (zie punt 5.2.2). De aangepaste kredieten omvatten echter niet de tussenkomst van 6,4 miljoen euro waarmee het werkkapitaal van Iriscare zal worden samengesteld, terwijl de ABI de overeenstemmende ontvangst heeft ingeschreven in haar begroting.

4.3.4 Opdracht 08 – Bijzondere maatregelen

De aangepaste kredieten van deze opdracht belopen 98,4 miljoen euro, zowel bij de vastleggingen als bij de vereffeningen (-5,6 miljoen euro).

Programma 001 *Residuaire*

De initiële kredieten (104 miljoen euro) die waren ingeschreven in de basisallocatie *Provisie*²¹ van dit programma en die aanvankelijk bedoeld waren voor de financiering van alle maatregelen in samenhang met de gezondheids crisis, werden ten belope van 48,8 miljoen euro verdeeld over specifieke basisallocaties voor COVID-19-maatregelen in programma's van de opdrachten 01, 02, 03 en 04 (zie tabel 5). Binnen datzelfde programma werd ook een bedrag van 6,5 miljoen euro uit de provisie gebruikt om er een nieuwe basisallocatie mee te stijven, namelijk de basisallocatie *Provisie om de uitgaven te dekken in het kader van de hulp aan vluchtelingen ingevolge de oorlog in Oekraïne*²², waarvan het bedrag in deze aanpassing met 42,9 miljoen euro werd opgetrokken (49,4 miljoen euro in totaal). Nadien werd het niet-herverdeelde saldo²³ van de kredieten van de provisie COVID-19 in deze aanpassing met 0,2 miljoen euro verminderd tot 48,4 miljoen euro.

De specifiek voor de gezondheids crisis bestemde middelen belopen in de begroting 2022 dus uiteindelijk 97,2 miljoen euro²⁴. De kosten van al die maatregelen werden gefinancierd met een bijkomende dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten belope van 89,4 miljoen euro.

De volgende tabel overloopt de verschillen.

²⁰ Een maximale jaarlijkse enveloppe van 6,7 miljoen euro.

²¹ BA 08.001.99.01.0100.

²² BA 08.001.99.02.0100. De kredieten van die basisallocatie mogen worden verdeeld over de basisallocaties van de opdrachten 01, 02, 03, 04, 05, 06 en 08 (artikel 4 van het beschikkend gedeelte van het ontwerp van ordonnantie houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022).

²³ 48,6 miljoen euro.

²⁴ Verdeling « COVID »: 48,8 miljoen euro; aangepaste kredieten: 48,4 miljoen euro.

Tabel 6 – Evolutie van de kredieten van programma 08.001 (in duizend euro)

	Initiële begroting (1)	Verdeling (2)	Vershil aanpassing (3)	Aangepaste kredieten (4)= (1)+(2)+(3)
BA 08.001.99.01.0100				
Kredieten C	104.000	-55.364	-214	48.422
Kredieten B	104.000	-55.364	-214	48.422
BA 08.001.99.02.0100				
Kredieten C	0	6.515	42.935	49.450
Kredieten B	0	6.515	42.935	49.450
Totaal programma 001				
Kredieten C	104.000	-48.849	42.721	97.872
Kredieten B	104.000	-48.749	42.721	97.872

Programma 02 Hulp aan vluchtelingen ingevolge de oorlog in Oekraïne

De enige basisallocatie van dit nieuwe programma is bestemd voor werkingsubsidies voor de privédiënen in het kader van de hulp aan vluchtelingen ingevolge de oorlog in Oekraïne²⁵ en vermeldt 0,6 miljoen euro aan vastleggings- en aan vereffeningskredieten.

Het totaalbedrag aan voorziene uitgaven in het kader van de hulp aan vluchtelingen ingevolge de oorlog in Oekraïne belooft dus 50 miljoen euro. Dat bedrag wordt volledig gefinancierd met een bijzondere dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

²⁵ BA 08.002.34.01.3300.

HOOFDSTUK 5

Autonome bestuursinstellingen

5.1 Algemeen overzicht

Tabel 7 – Evolutie van de begrotingen van de autonome bestuursinstellingen (in duizend euro)

Autonome bestuursinstellingen		Initiële begroting	Aangepaste begroting	Verschil	
2e categorie					
Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)	Ontvangsten	1.499.655	1.580.581	80.926	5%
	Uitgaven	1.499.655	1.635.579	135.924	9%
	Saldo	0	-54.998	-54.998	
VZW New Samusocial	Ontvangsten	29.263	30.495	1.232	4%
	Uitgaven	29.959	31.191	1.232	4%
	Saldo	-696	-696	0	
VZW Bruss'help	Ontvangsten	2.285	2.393	108	5%
	Uitgaven	2.285	2.393	108	5%
	Saldo	0	0	0	
Geconsolideerde instellingen	Ontvangsten	1.531.203	1.613.469	82.622	5%
	Uitgaven	1.531.899	1.669.163	137.264	9%
	Saldo	-696	-55.694	-54.998	

Bron: de administratieve begrotingen die als bijlage bij de begrotingsordonnantie (initiële begroting 2022) en bij het ontwerp van begrotingsordonnantie (aangepaste begroting 2022) zijn gevoegd

5.2 Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)

In vergelijking met de initiële begroting verhoogt de aangepaste begroting de ontvangstenramingen tot 1.580,6 miljoen euro (+80,9 miljoen euro) en trekt ze de vereffeningskredieten op tot 1.635,6 miljoen euro (+135,9 miljoen euro). Het begrotingsresultaat komt bijgevolg neer op een tekort van 55,0 miljoen euro ten opzichte van een begrotingsevenwicht bij de initiële begroting.

5.2.1 Ontvangsten

De geraamde ontvangsten bestaan voor 1.549,8 miljoen euro uit de dotaties vanwege de DVC of 98,1 % van de totale ontvangsten. Ten opzichte van de initiële begroting 2022 stijgen de werkings- en investeringsdotaties met 76,1 miljoen euro.

In het ontwerp van de aangepaste begroting 2022 zijn de afrekeningen van de dotaties van de DVC voor de jaren 2019-2021 ingeschreven als uitgaven (cfr. infra). Aangezien Iriscare nog niet alle verstrekte voorschotten aan de mutualiteiten heeft gerecupereerd en daardoor onvoldoende middelen heeft om de afrekeningen volledig terug te storten, wordt een ontvangst van 6,4 miljoen euro ingeschreven op de BA 01.001.01.02.6612 *Tussenkomst*

vanwege de DVC teneinde schommelingen in de financiering op te vangen (werkkapitaal). Zoals beschreven in hoofdstuk 3 heeft de DVC dit werkkapitaal van 6,4 miljoen euro niet voorzien als uitgave in haar ontwerp van aangepaste uitgavenbegroting 2022.

5.2.2 Uitgaven

Behoudens een herverdeling van 1 miljoen euro blijven de personeelskredieten ongewijzigd op 30 miljoen euro. De loonindexeringen worden gecompenseerd door minder aanwervingen dan initieel voorzien.

Volgens de besluiten van de werkings- en investeringsdotaties dient Iriscare jaarlijks een eindafrekening te maken over de realisaties. In het ontwerp van de aangepaste uitgavenbegroting 2022 zijn de afrekeningen van de werkings- en investeringsdotaties 2019-2021 aan Iriscare opgenomen voor respectievelijk 59,7 miljoen euro en 1,7 miljoen euro (cfr. supra). De DVC heeft deze afrekeningen opgenomen als ontvangst in haar ontwerp van aangepaste begroting 2022 (zie hoofdstuk 3).

De uitgavenkredieten voor de gezinsbijslag²⁶ stijgen met 23,6 miljoen euro (+2,5%) tot 981,0 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting 2022. De kredieten houden enkel rekening met een overschrijding van de spilindex in december 2021, februari 2022 en april 2022.

De uitgavenkredieten voor forfaits rusthuizen²⁷ stijgen van 296,5 miljoen euro naar 343,3 miljoen euro, ofwel een toename van 46,9 miljoen euro of 15,8%. Naast de indexering wordt de stijging verklaard door de overgang van een trimestriële naar een maandelijkse facturatie. De RMOB's factureren met 1 maand vertraging in plaats van met 3 maanden. Hierdoor ontstaat er een eenmalige aanrekeningsperiode van 14 maanden (oktober 2021 tot en met november 2022). In vergelijking met de initiële begroting 2022 worden de uitgaven voor oktober 2022 en november 2022 bijkomend ingeschreven.

5.3 New Samusocial

De ontvangsten- en uitgavenramingen in de begroting 2022 van New Samusocial stijgen met 1,2 miljoen euro en behouden derhalve, net zoals in de initiële begroting, een begrotingssaldo van -0,7 miljoen euro. De ontvangsten en de uitgaven worden geraamd op respectievelijk 30,5 en 31,2 miljoen euro.

In vergelijking met de initiële begroting stijgen de geraamde ontvangsten met 1,2 miljoen euro (+4,2 %) als gevolg van het optrekken van de door de GGC toegekende subsidies.

Het Rekenhof merkt evenwel op dat die bijkomende subsidies verschillen van het bedrag dat is ingeschreven in het ontwerp van aangepaste uitgavenbegroting van de GGC (+1,6 miljoen euro).

De uitgavenkredieten variëren in dezelfde grootteorde (+4,1 %), wat te verklaren is door de toename, onder impuls van de inflatie, van de personeelsuitgaven (+1,1 miljoen euro) en van de uitgaven voor energie (+123,0 duizend euro).

²⁶ BA 02.001.31.01.3431.

²⁷ BA 03.001.31.01.3432.

5.4 Bruss'Help

De ontvangsten- en uitgavenramingen in de begroting 2022 van Bruss'Help stijgen met 108,0 duizend euro en houden de begroting in evenwicht, net zoals in de initiële begroting. De ontvangsten en de uitgaven belopen 2.393,0 duizend euro, wat neerkomt op een stijging met 4,7 % (+108 duizend euro).

De ontvangsten- en uitgavenramingen werden aangepast om rekening te houden met de stijging van, respectievelijk, de door de GGC toegekende dotatie en de personeelskosten, onder impuls van de inflatie.

Er bestaat ook een Franse versie van dit verslag.
Il existe aussi une version française de ce rapport.

U kunt dit verslag inkijken of downloaden
op de website van het Rekenhof.

WETTELIJK DEPOT

D/jaar/1128/nr. te bepalen door de cel publicaties

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

FAX

+32 2 551 86 22

www.rekenhof.be